WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 1 marca 2017 r.

ZP-KNPS.431.4.1.2017.GZ

Pan
Stanisław Dobrowolski
Burmistrz
Miasta i Gminy Sobótka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 26 i 27 stycznia 2017 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), zwanej dalej „ustawą", kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu: Grażyna Zielińska – starszy inspektor wojewódzki - oraz Piotr Szafarowicz – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Miasta i Gminy Sobótka. Zakres kontroli obejmował realizację zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2017 r. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2016 r. do 26 stycznia 2017 r. funkcję Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sobótce pełniła Pani Katarzyna Dwornik, odpowiedzialna za obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast za wykonywanie zadań objętych kontrolą odpowiedzialny był Pan Stanisław Dobrowolski Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny.

Ustalenia dokonane w oparciu o przedstawioną w toku kontroli dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Przewodniczącą Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sobótce – Panią Katarzynę Dwornik zostały zawarte w protokole

kontroli podpisanym przez Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka w dniu 18 lutego 2017 roku, bez wnoszenia zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (jedn. tekst Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Uchwałą nr XLVI/467/14 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 29 maja 2014 r. została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Sobótka na lata 2014 – 2018. Strategia ukierunkowana jest na pomoc rodzinie. Duży nacisk położono na walkę z wykluczeniem społecznym, które potęguje bezrobocie, a co za tym idzie, wiele dysfunkcji w społeczeństwie, z których najbardziej powszechną jest alkoholizm.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Uchwałą nr XV/118/2015 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 30 grudnia 2015 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2016. Uchwałą nr XXVIII/210/2016 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 28 grudnia 2016 r. został przyjęty kolejny Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2017. Głównym celem wyżej wymienionych Programów było „przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań profilaktycznych poprzez spójne prace wszystkich służb funkcjonujących na terenie Gminy Sobótka mających w swoim zakresie pomoc i wsparcie osobom pokrzywdzonym oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej".

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy do zadań własnych gminy należy prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W Gminie Sobótka osoby dotknięte przemocą mają dostęp do poradnictwa prawnego, psychologicznego i socjalnego. W ramach pomocy terapeutycznej prowadzony jest Punkt Konsultacyjny, w którym pracuje: dwóch psychologów, pedagog, terapeuta uzależnień oraz terapeuta dla współuzależnionych. Działa również grupa wsparcia dla kobiet i grupa motywująca do lecznictwa odwykowego. Zatrudnieni specjaliści nieodpłatnie udzielają pomocy, porad, wsparcia mieszkańcom gminy. Nowi klienci, to osoby kierowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jest to spowodowane zarówno zwiększającym się zakresem problemów jak i zwiększoną

świadomością społeczną w zakresie możliwości uzyskania pomocy psychologa czy terapeuty. W odbiorze społecznym wzrasta wiedza o tym, że uzależnienie i przemoc to choroby, które trzeba leczyć.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, osobom dotkniętym przemocą w rodzinie gmina powinna zapewnić miejsce w ośrodku wsparcia. W Gminie Sobótka wyżej wymienionym osobom udzielana jest pomoc w formie schronienia w placówkach zapewniających całodobową opiekę tj. w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie we Wrocławiu przy ulicy Bora-Komorowskiego 31 lub Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w Wałbrzychu przy ulicy Ogrodowej 2a. Pracownik socjalny samochodem służbowym Ośrodka odwozi osobę do takiej placówki. Jeżeli pobyt w Specjalistycznym Ośrodku trwa powyżej sześciu miesięcy wówczas Gmina pokrywa częściową odpłatność za pobyt. W międzyczasie pracownicy Ośrodka pomagają w/w osobie w załatwieniu formalności z przydziałem samodzielnego lokalu mieszkalnego, albo w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie składają wniosek do właściwego sądu o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania.

Rada Miejska w Sobótce w dniu 27 maja 2011 r. podjęła uchwałę nr VIII/71/11 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 128 poz. 2068 w dniu 16 czerwca 2011 r. W § 1 wyżej wymienionej uchwały wskazano, że tryb i sposób powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania stanowi załącznik do uchwały. W załączniku natomiast zwrócono uwagę na zapis w rozdziale 3 ust.1 pkt 1 – 8, w którym Rada Miejska w Sobótce ustaliła skład osobowy Zespołu Interdyscyplinarnego. Skład zespołu powinien być określony przez Burmistrza, który stosując bezpośrednio przepisy ustawowe i działając w oparciu o zawarte porozumienia ze wskazanymi wyżej podmiotami ustala ostatecznie, jakie jednostki będą reprezentowane w Zespole. Radzie Miejskiej w Sobótce nie przysługują jakiekolwiek kompetencje do określenia w sposób wiążący składu Zespołu Interdyscyplinarnego. Ustalając skład zespołu Rada Miejska w Sobótce wkroczyła w kompetencje innego organu. Uwzględniając powyższe, w celu stwierdzenia prawidłowości zapisów w/w uchwały Rady Miejskiej w Sobótce, zwrócono się z prośbą do Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego o podjęcie stosownych działań.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy, podstawą do powołania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego jest zawarcie porozumień między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w art. 9a ust. 3 lub 5 cytowanej ustawy. Zawarcie porozumienia ma istotny wpływ na działanie ZI w kontekście zapisu, iż członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach ZI wytypowanych przedstawicieli w ramach wykonywanych obowiązków służbowych i zawodowych. Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka zawarł porozumienia o współpracy w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym z przedstawicielami: jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz z sądem, jednocześnie w § 2 ust.1 porozumienia wskazał imiennie osobę do Zespołu.

Na podstawie porozumień Burmistrz Miasta i Gminy Sobótka wydał zarządzenie nr 54.2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie powołania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do Zespołu powołano 9 osób. W cytowanym zarządzeniu w § 1 ust. 1 i 2 wskazano osoby, które będą pełniły funkcję przewodniczącego i sekretarza Zespołu. W czasie prowadzonych czynności kontrolnych powyższa nieprawidłowość została usunięta poprzez wydanie zarządzenia nr 10.2017 Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka z dnia 27 stycznia 2017 r. w sprawie zmiany wyżej wymienionego zarządzenia nr 54.2015 Burmistrza Miasta i Gminy Sobótka. Dotychczasowy zapis § 1 ust. 1 i 2 otrzymał nowe prawidłowe brzmienie.

Odnosząc się do art. 9a ust. 7 ustawy, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego powinny odbywać się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W przypadku Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego w Sobótce posiedzenia odbywały się zgodnie z wyżej wymienionymi przepisami prawa tj. co trzy miesiące.

Dokonując analizy przedstawionych podczas kontroli protokołów z posiedzeń GZI ustalono, że na spotkaniach omawiane były przede wszystkim sprawy dotyczące indywidualnych przypadków. Jedynie na posiedzeniu w dniu 3 marca 2016 r. odbyło się szkolenie dla członków Zespołu. Tematem spotkania były procedury „Niebieskie Karty" oraz omówienie agregowania danych związanych ze sprawozdawczością z Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i z Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w kontekście wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym

Najwyższej Izby Kontroli. Ponadto, podczas posiedzenia opracowano treść ulotki zawierającej informacje o działalności Zespołu. Ulotki zostały rozdysponowane do wszystkich instytucji działających na terenie Gminy Sobótka. Realizacja przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny zadań wynikających z art. 9b ust.1 i 2 ustawy została przedstawiona w sprawozdaniach. Kontrolujący zwrócili jednak uwagę, aby sprawy związane z podejmowaniem przez GZI działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie oraz realizacją działań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy omawiane, planowane i dokumentowane były podczas posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wszystkie osoby powołane do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego złożyły oświadczenia o zachowaniu poufności danych pozyskanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Treść oświadczeń była zgodna z ustawą.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że formularze „Niebieska Karta – A" przekazywane były zawsze Przewodniczącemu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Po otrzymaniu „NK - A" Przewodniczący informował o tym fakcie Zespół. Na pierwszym posiedzeniu Zespól wspólnie ustalał skład grupy roboczej i termin następnego posiedzenia, na które zapraszał osoby dotknięte przemocą oraz wzywał osoby podejrzane o stosowanie przemocy. W oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji (10 przypadków) oraz wyjaśnienia złożone przez Przewodniczącego GZI, ustalono następujący stan przestrzegania procedury:

1. Procedury „Niebieskie Karty" zostały wszczęte przez podmioty uprawnione.
2. Przekazanie formularzy „NK–A" przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego GZI, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" odbywało się z zachowaniem terminu siedmiu dni.
3. Osoby dotknięte przemocą oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy zapraszane i wzywane były z zachowaniem zasady odrębności czasu.
4. Formularze „NK–C" i „NK-D" wypełniane były zawsze w obecności osób dotkniętych przemocą oraz osób podejrzanych o stosowanie przemocy.
5. Zespół zawsze opracowywał indywidualne plany pomocy.
6. Działania były dokumentowane i monitorowane.
7. Procedury zakończono zgodnie z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta". Wszystkie przedstawione podczas kontroli protokoły były podpisane

przez Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. O zakończeniu nie powiadomiono podmiotów uczestniczących w procedurze.

Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawił zaświadczenie nr sygn. akt DRZDO/403/002883/11/62310 z dnia 20 grudnia 2011 r. o wpisaniu zbioru danych osobowych o nazwie „Zespół Interdyscyplinarny" do rejestru prowadzonego przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

W wyniku zakończonej kontroli kompleksowej w Urzędzie Miasta i Gminy Sobótka stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty" nie były powiadamiane o jej zakończeniu.

W wyniku zakończonej kontroli kompleksowej w Urzędzie Miasta i Gminy Sobótka wydano następujące zalecenie.

1. O zakończeniu procedury powiadomić podmioty uczestniczące w niej.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta"(Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 ze zm.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do **31 marca 2017 r.** proszę o przekazanie Wojewodzie pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń oraz uwag wydanych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1.Pani Katarzyna Dwornik - Dyrektor OPS w Sobótce.

2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
wz. Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt